

مذاکره کننده هسته ای سابق ایران:

آمریکا هم چون انگلیس، چاره ای جز ترک خلیج فارس ندارد

مذاکره کننده هسته ای سابق ایران می گوید که ایالات متحده نیز چون بریتانیا مجبور به ترک خلیج فارس است و بنابراین کشورهای همسایه چون ایران، عراق و شورای همکاری خلیج فارس باید به فکر ساز و کاری برای همکاری مشترک باشند.

به گزارش خبرگزاری فارس، «حسین موسویان»، مذاکره کننده سابق ایران در مذاکرات هسته ای با سه کشور فرانسه، بریتانیا و آلمان، یادداشتی را به طور ویژه برای نشریه اماراتی «گلف نیوز» نوشته است که به چالش های میان ایران و شش کشور عضو شورای همکاری خلیج فارس اختصاص دارد.

موسویان در این نوشتار، انقلاب های عربی، چالش های میان اعراب و اسرائیل، تندروی و شکاف رو به تعمیق بین ایران و شورای همکاری خلیج فارس را بر سر مسائلی چون بحران سوریه و برنامه هسته ای ایران، از جمله چالش هایی دانسته است که منطقه خلیج فارس با آنها مواجه است.

به نوشته این دیپلمات سابق ایرانی، روابط بین ایران و همسایگان عربش هم در دوران پادشاهی پهلوی و هم در دوره جمهوری اسلامی تنش آلود بوده است. از سال 1980 و با حمایت شورای همکاری از تهاجم عراق به ایران، روابط دو طرف بدترین دوران را سپری کرد و اعتمادسازی بین ایران و شورای همکاری به یکی از حساس ترین موضوعات منطقه تبدیل شد.

به باور موسویان، نگرانی های راهبردی شورای همکاری که محاسبات ژئوپلیتیک آن را در خصوص ایران شکل می دهند عبارتند از: وزن جمعیتی ایران که در بین کشورهای شورای همکاری همتا ندارد، منابع انسانی فراوان، ماهیت مذهبی و انقلابی نظام سیاسی ایران، نفوذ ایران در جهان اسلام و کشورهای عربی چون عراق، یمن، سودان، لبنان و فلسطین، مخالفت ایران با حضور نظامی خارجی در منطقه، انتقاد ایران از اتحاد راهبردی شورای همکاری با کشورهای غربی بالاخص ایالات متحده، توان مندی ایران در حوزه های حساس نظیر هسته ای، بیولوژی، شیمیایی و فن آوری موشکی به همراه خودکفایی این کشور در صنایع دفاعی و در پایان موضوع مهم موازنه منطقه ای قدرت بالاخص پس از سرنگونی رژیم های صدام حسین در عراق و طالبان در افغانستان

که دو معمای امنیت ملی برای ایران محسوب می شدند.

نویسنده همچنین مدعی است که همواره این شک و تردید وجود داشته است که شورای همکاری و ایران در تحریک به تغییر رژیم ها در مناطق دیگر دست داشته اند. شورای همکاری نگران صدور انقلاب توسط ایران بوده که به ایجاد هلال شیعی در کنار دست یابی به سلاح هسته ای نظر دارد.

از سوی دیگر، ایران نیز تاسیس شورای همکاری را تنها در تقابل با خود می بیند. شورای همکاری بین سال های 1980 تا 1988 تمام حمایت خود را متوجه تهاجم صدام حسین به ایران و استفاده او از سلاح های کشتار جمعی کرد، جنگی که برای ایران صدها میلیارد دلار هزینه و تلفات بسیار انسانی هزینه داشت. تهران حمایت شورای همکاری از تجاوز عراق را تلاشی آشکار برای تجزیه ایران و تغییر نظام سیاسی خود می دانست.

بنابر پیام های دیپلماتیک وزارت خارجه آمریکا که یکی لیکس آنها را منتشر کرده است، پس از انتخاب محمود احمدی نژاد به ریاست جمهوری ایران در سال 2005، برخی از سران کشورهای عربی، ایالات متحده را برای حمله نظامی به ایران تحت فشار قرار دادند. حتی امروز هم شورای همکاری از تحریم های غرب بر ضد ایران حمایت می کند و آنها را با «جنگ نفتی» علیه ایران - تامین نفت کم شده در بازار بر اثر تحریم ایران - تکمیل می نماید. چنین سیاستی از سوی ایران تلاشی بزرگ برای درهم شکستن اقتصاد این کشور و حمایت از تلاش های آمریکا برای تغییر نظام سیاسی ایران انگاشته می شود.

موسویان در ادامه این یادداشت تحلیلی افزوده است: با وجود آنکه بی اعتمادی بین دو طرف کاملاً ریشه دوانده است، ایران، عراق و شورای همکاری خلیج فارس در تعدادی منافع و نگرانی ها با یکدیگر اشتراک دارند. این منافع و بیم های مشترک عبارتند از جلوگیری از بروز جنگ چهارم در منطقه، مبارزه با قاچاق مواد مخدر و جنایات سازمان دهی شده، مبارزه با تروریسم و تندروی، جلوگیری از برخورد تمدن ها که می تواند به افزایش دشمنی بین غرب و جهان اسلام بیانجامد؛ دریانوردی امن برای انتقال نفت از تنگه هرمز و امنیت یک چهارم صادرات انرژی جهان، افزایش نقش جهان اسلام در عرصه بین المللی و در نهایت، مدیریت بحران ها در کشورهای مسلمان.

این فارغ التحصیل دانشکده «وودرو ویلسون» ادامه داد: سوال این است که آیا تنش های فعلی می تواند رو به آرامش نهاده و تمرکز بر حوزه های منافع دوجانبه گذاشته شود که نوعی رابطه جدید را میان ایران و شورای همکاری به بار آورد؟ موسویان بر اساس تجربه دیپلماتیک خود مدعی است که چنین امری هم محتمل است و هم لازم.

روابط تهران و ریاض بدترین دوران خود را با حمایت عربستان از صدام در جریان حمله عراق به ایران و کشتار زوار ایرانی در مکه مکرمه سپری کرد که در جریان آن 275 زائر ایرانی کشته شده و 2000 نفر مجروح شدند. موسویان مدعی است که در اواسط دهه 1990 میلادی که سفیر ایران در آلمان بوده است، از

سوی هاشمی رفسنجانی، رئیس جمهور وقت ماموریتی محرمانه یافته است تا به جده سفر کرده و روابط ایران و عربستان را احیا کند.

در جریان این سفر سه دیدار پشت درهای بسته برگزار شده و برخی مسائل منطقه ای و بین المللی مورد بحث قرار گرفته است و عبدالله بن عبدالعزیز، ولیعهد وقت سعودی نیز طرف مذاکرات بوده است. این مذاکرات تا آخرین ساعات شب ادامه یافتند و جزئیات توافق با شاهزاده نایف، وزیر کشور وقت ملک فهد بن عبدالعزیز، پادشاه آن دوران آل سعود نهایی شدند و سپس مورد موافقت مقامات ایرانی قرار گرفتند.

موسویان و ولیعهد وقت سعودی در خصوص بسته ای برای احیای روابط بین دو کشور توافق کردند که مشتمل بر همکاری در زمینه های سیاسی، امنیتی، اقتصادی و سایر موارد بود. بر اساس این بسته جامع، روابط ایران و عربستان تا سال 2005 شاهد بهبود بود. این بهبود روابط بر احیای روابط ایران با دیگر اعضای شورای همکاری خلیج فارس نیز اثر گذاشت.

این دیپلمات سابق ایرانی معتقد است که توافقی راهبردی بین ایران، عراق و شورای همکاری خلیج فارس برای آینده منطقه حیاتی است. آمریکا هم چون بریتانیا سرانجام مجبور به ترک منطقه است اما ایران، عراق و کشورهای شورای همکاری چاره ای جز همسایگی با یکدیگر ندارند، چه در حالت دوستانه به سر برند و چه خصومت.

موسویان بر این باور است که دوستی قابل دوام و همکاری راهبردی میان این کشورها نیازمند یک ساز و کار همکاری بین ایران، عراق و شورای همکاری است که منجر به همکاری در حوزه های سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و نظامی شود. چنین ساز و کاری برای ایجاد اعتماد و مقابله مشترک با نگرانی های امنیتی و ایجاد صلح و ثبات در منطقه لازم است.

انتهای پیام/ص